

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2468/2023
13.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Милош Милић и Бранко Мелевић, адвокати из ..., против тужене Основне школе „Трећи крагујевачки батаљон“ из Крагујеваца, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2432/22 од 22.03.2023. године, у седници већа одржаној 13.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2432/22 од 22.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2432/22 од 22.03.2023. године, преинечена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1237/20 од 24.02.2022. године, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име накнаде штете због неисплаћене накнаде за стручно усавршавање у периоду од 20.11.2017. године до 20.11.2020. године, исплати износ од 18.487,16 динара, са законском затезном каматом од 17.08.2021. године до исплате, као и износ од 2.958,52 динара на име обрачунате затезне камате од доспећа сваког појединачног месечног износа наведеног периода до дана вештачења – 16.08.2021. године, као неоснован. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против правоснажне пресуде донете у другом степну, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23-у даљем тексту: ЗПП) Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази о службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је наставник ... у школи са пуним фондом часова. У утуженом периоду похађао је различите програме обуке у циљу стручног усавршавања. Решењим тужене о структури радног времена за школску годину 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 и 2020/2021 годину, предвиђена је обавеза стручног усавршавања наставника у оквиру 40 - часовне радне недеље, у трајању од 0,5 часова за сваку недељу.

Тужилац тужбом тражи новчану накнаду за укупно 52,5 сата стручног усавршавања почев од 20.11.2017. године до 20.11.2020. године, и то у висини просечне плате у претходних 12 месеци, сагласно члану 23. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да тужиоцу припада право на новчану накнаду за остварене сате стручног усавршавања, у висини утврђеној из налаза вештака, с обзиром да тужилац није користио слободне дане (плаћено одсуство) за остварене сате стручног усавршавања, јер су се исти одржавали у дане викенда.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев уз правилне и потпуне разлоге које прихвата ревизијски суд.

Одредбом члана 151. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр .88/17, 27/18 – др.закон, 10/19, 27/18 – др.закон и 6/20) прописано је да је наставник, васпитач и стручни сарадник, са лиценцом и без лиценце, дужан да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања образовно - васпитног рада и стицања, односно унапређивања компетенција потребних за рад, у складу са општим принципима и за постизање циљева образовања и васпитања и стандарда образовних постигнућа, док је у ставу 4. наведеног члана прописано да наставник има право на одсуство у трајању од три радна дана ради похађања одабраног облика, начина и садржаја стручног усавршавања, при чему се распоред одсуства планира педагошки колегијум.

Према одредби члана 16. став 1. тачка 13. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ бр. 21/15...92/20), запослени има право на плаћено одсуство у укупном трајању од седам радних дана у току календарске године, и то у случају стручног усавршавања до пет радних дана.

Према одредби члана 5. став 1. Правилника о сталном стручном усавршавању и напредовању у звање наставника, васпитача и стручних сарадника („Службени гласник РС“ бр. 71/17 и 40/18), који је у утуженом периоду био на снази, стручно усавршавање, у смислу члана 4. став 1. тач. 2. до 4. овог Правилника, јесте обавезна активност наставника, васпитача и стручног сарадника утврђена педагошком нормом у оквиру 40 - часовне радне недеље, док је ставом 2. наведеног члана прописано да за стручно усавршавање наставник, васпитач и стручни сарадник има право на плаћено одсуство у складу са Законом о основама система образовања и васпитања. Чланом 23. став 1. наведеног Правилника прописано је да наставник, васпитач и стручни сарадник у оквиру норме непосредног рада са децом, ученицима и одраслима као и других облика рада, има право и дужност да се стручно усавршава, као и право да одсуствује са рада у

складу са законом и прописом донетим на основу њега, а ставом 2. тачка 1. да у оквиру пуног радног времена наставник, васпитач и стручни сарадник има 64 сата годишње различитих облика стручног усавршавања и то: 44 сата стручног усавршавања које предузима у установи у оквиру својих развојних активности из члана 4. став 1. тачка 1. Правилника и 20 сати стручног усавршавања из члана 4. став 1. тач. 2. до 4. овог правилника за које има право на плаћено одсуство (тачка 2.); да сат похађања обуке има вредност бода (став 3.); да наставник, васпитач и стручни сарадник дужан је да у току пет година оствари најмање 100 бодова из различитих облика стручног усавршавања, од чега најмање 80 бодова из одобрених програма стручног усавршавања.

Из цитираних прописа следи да је стручно усавршавање обавезна активност (право и дужност) наставника, васпитача и стручног сарадника са лиценцом или без лиценце, ради успешнијег остваривања образовно - васпитног рада и стицања, односно унапређивања компетенција потребних за рад, коју установа спороводи у циљу успешног обављања просветно – педагошког рада. За овај вид радног ангаживања, посебним прописом – Правилником о сталном стручном усавршавању и напредовању у звање наставника, васпитача и стручних сараданика, предвиђено је право запосленог на плаћено одсуство са рада, у ситуацији када се програм стручног усавршавања одвија ван установе (члан 23. став 2. тачка 2. Правилника).

Имајући у виду да је тужилац наставник ... и да је стручно усавршавање у оквиру или ван установе његова обавезна активност, то за овај вид радног ангажовања нема право на новчану накнаду, већ само на плаћено одсуство за усавршавање ван установе, које од тужене у конкретном случају није тражио. Сходно наведеном, тужиоцу не припада новчана накнада као замена за плаћено одсуство на основу члана 23. став 2. тачка 2. Правилника о сталном стручном усавршавању и напредовању у звање наставника, васпитача и стручних сараданика, због чега нема право на накнаду коју потражује постављеним тужбеним захтевом, како је то правилно закључио другостепени суд. Осим тога, тужена не одговара ни по правилима о одговорности за штету, јер нема противправне радње тужене којом је повређено тужиочево право из радног односа, што би чинило основ одговорности тужене за штету. Због тога су неосновани наводи ревизије да је материјално право погрешно примењено.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић